

Зала * UB 39
шкафъ XV
полка 4 № 88

285

АГАРУ СЯТІТЕЛЪ НІКОЛАЙГА
МАК СÖС.
ПОХВАЛЪНОЕ СЛОВО
СЯТІТЕЛЮ НІКОЛАЮ.

Пролозъ 9-10 Мая.

ГОМСКЪ.
ТИПОГРАФІЯ ЕНАРХІАЛНАГО БРАТСТВА.
1899.

841/108

Печатать разрешается. Манарій Епископъ Томскій.
8-го Мая 1899 года.

АГАРУ СВЯТИТЕЛЬ НИКОЛАЙГА МАК СӨС.

Э карындаштар! муна пу, кайкылу Адабис кайкал эдеечи Николайдын жаркынду байрамы жетты. Анын байрамынын жакшылыктары ончо элди кунчилеп жарыдып жат; Анын кайкалы ончо журтты кайкадып жат. Жакшы жемитту сабалактый, ол жакшы ада енеден чыкан. Адазынын ады Теофан деп, энезинин ады Нонна деп болгон. Чыкан баланы жунаин деп, Аны јунунгушка салганда, ол пут пажына туруп коип, эки час кирелу тут турган. Жакшы эне адазы Анын андын ала кайкап, Анын абагаи болгон адай Архимандритка келип, паягыны айттылар. Пу обгон дезе, эки колун теңере јаар кӧдүрүп, Кадайды мактап, баланы алкады; боинын Николай теген адын ададып айтты: пу бала ончо элди боинын кайкалдары-была кайкадар, теди. Ол сӧс чын болды. Святой Николай кичинектең ала ончо элди кайкалдары-была кайкадып, ууруларды јазып, ичинде кӧрмӧстүлердин кӧрмӧзин чыгарып јурген. Ол баланын жакшы ады чабы јер-заин чыкты. Кудайдын жакшылыгы Анын боинда јаштаң ала билдирген. Жакшы јыт јытсынгандый, Анын уузынаң чыккан сӧзин кижилер макатып угуп јургендер. Ол анында жакшы кылынып јургенде, ол јердин Филипп деп Архиепископ (Улу Архие-

рей) Святой Николайды Архіерей боиньй туразына келзин деп кычыртып ййген (ол кўн суббот кўн болгон). Эртейизи кўн агару воскресен кўнде служба болгондо, Улу Архіерей святой Николайды Миро городко Архіепископко тургускан. Ұч жылдыҥ бажында Кудайдыҥ Агару Энези Аа көрүнүп, Аа пир јер көргүсти. Мунда Кудайдын Энези Боймный адымды ададарга церкве тургус, теди. Святитель Николай церквени төрт јүс алтын монат-была пүдүрген кинде Аный јакшызы там јарып чыкты, кайкал үстүне кайкалдар кожылды.

Агару Николай јердеҥ јерге јуруп, аскындарды таап јүрген, уурулуларды келип көрүп јүрген, јоболдуларды јазып јүрген, ачуга түшкендерге коот эдип јүрген; комыдалдуларга болужуп јүрген; өлөргө јеткендерди өлүмнеҥ аралап јүрген. Пир кўн ол городтоҥ чыгып парып јатканда, бир Князь, сый алып, ақтаҥ ака үч кижиний бажын кессин теген деп, кижилер Святой Николайга угустылар. Айдарда, боина курузыбай, Святой Николай городко барды; паягыларды бажын кезерге алып праатканын угала, баптарың кылышка эңилтип турган тужунда једишти, кылыжын суурып алып аны јерге таштап ййди. Јакшы ичтү күдүчи Бои, аниип пу кижилерди үлүмнен аргалап алганы ол болды.

Паа Князьке десе, парып айты: законды закон тебес карынзак, канзак! бойуңнун јүрүмүнди пашкарып болбогон бойуң, кизи бажын билер бий болбогодый эдеҥ. Каанга угузып јаманыңды чагарып айдарым теген. Князь десе,

Анын пудына ийлай жыгыла түжүп, Аны жобожыдып айткан: пу частай ала Сений сөзүйнен качан-даа кыйбасым теген. Святитель Николай кыйалын токтодып, анай боиний үине жанып ийген.

Анча мынча күн болгон кийнде, Фригия деп жердей жү чыккан. Константинъ Каан анаар черү бажын билген үч бий ийген; алар анаар барып жадала, жолой Миро городтын Митрополіязына табарып түштилер. Святитель Николай аларга туштай келип, алар была коот эде эрмектешкен; аларга алкыш переле, амырын ийе берген. Мунун кийнде Эвлавий бий эпархъ ол үчүди каанга саяктап, аларды түрмее оттургусты. Алардын түрмее отурганы удаганда, аларды сайактаган кижилер каанга келип айткандар: э Каан, паа түрмее отурган кижилер саа кара санап жадылар; көп кижилер алардын жөбине кирип, Сени өлтүрерге сүмележип жадылар: аларды капшагай өлтүрт, аларга кожылганы көптөп, сений журтына табарбазын, тедилер. Айдарда, каан түрменин бине айтырып ийди: алардын бажын кестирерге белетте, теди. Айдарда түрменин би аларга келип, айты: э карындаштар! слерди паштапкызына ий ала билбезем кайдат! Муна эртеңде слерди өлтүртер Каанын жакултазы келди, теди. Айдарда алар жаңыс үн-биле кыйгырып айтылар: э Кудайдын Архиереи Агару Николай! Мунай озо сен үч кижини аргалаган эдей, аниип-ок пу турганда акта ий ака өлөргө жеткен боибиска болушкын, тедилер. Мунун кийнде Св. Николай саадабай Евлавий деп эпарх бийге

түжүндө көрүнүп, айты: сагыжы алынган Евлавій, пу сайактаткан кижилерди сен божотпозой, үстүни Каанга саа каршу мөргү эдерим, куртка жидирип өлөрзин, теди. Каанын боина түжүндө аниип-ок көрүнүп, ол-ок сөсти айтканда, ол анай сураган: сен кем эдей? менин өргө-мө каниип кирдиң? теди. Агару айткан: Мен килинчектү Николай мин, Мир городтын Архиепископъ эдем; сайактаткар кижилерди сен божотпозой, саа удра (Африкия) жердей жу чыгарарым; айдарда бойундаа жаман өлүм табарзың, теген. Айдарда Каан аларды аа тура пожаттырган. Андый мактулу үреткени, андый жакшызына жеттирип жүргени, андый алаң кайкылу эдип жүргени, Святый Николайдын андый боин бои албаданып кылынып жүргени болгон. Туралардын энези Миро туранын улузынала жарыткан ол эмес, жер-заин Св. Николайдын жарыгы чыкты; ол сүреендү кайкал-была жердегилерди кайкаткан. Монастырды святить эдип кееркеткен, церквелерди жарыткан, ичинде көрмөстүлөрдий көрмөзин чыгарган, уурулулардын ууруун жаскан. Жайыс-ла түрүүндө аныйда эдип жүргөн эмес, эмди-дее түбеке түшкөн кижиде анын адын бар жүрегинең кычырып, Кудайга мөргүп сураза, озогы килинчеке алдырбай жүрзе, Св. Николайдын мөргүү-биле ол кижиде аргаланар. Же озогы килинчектерибисти таштабай, аа үзери килинчектер кошсобис, Агарулар бистин укпас, Кудай килинчектерибисти таштабас, мунда-даа бисти согуп жажууртар, тирилгенниң-дее кинде мөңкү кыинга салар. Муны билип туруп, карын-

даштар, не-ле јаманыбистай аруланалы; уятту килинчектей, не-ле шярдай, карам болордой аруланалы; коптоирдай, күйүнердеей, куурмактай, ууры эдердей, кижии комыдадардай, јакшыркаирдай, тармадай, пиедей чеберленели. Аныйда эдери көрмөскө јарадынары. Паягы не-ле јаманды көрмөскө деп таштайлы. Бис дезе, Христостый салымдарын јарадып алалы. Ол бистий учун теңередей түжүп, кижии эдин кийнген; кижилерди аргалаин деп, көрмөстий не-ле мекезин јок эдеин деп, пүдүтти кижии болуп келген. Боиний Каны-была бисти законный каргыжынай толуп алган. Бистий учун креске кере тартырып, боиний креси-биле өдүрме-көрмөсти өткүре сайган, боиний тирилгени-биле кижилерди көрмөстөй пожаткон.

Андый болондо, э карындаштар. Аны Кудайдын Уулы деп күндүлөп, Анын самымдарын чебер тудалдар. Ол дезе айткан: кижии өлтүрбе, ууры эттпе, каралап кере-лебе, чайдам болбо, кижии немезин күјүрөп алба; эне адайды кундулөп јүр; бойунды сүүгендй, јуугынды сууп јүр; коркуп, сүрееттип Кудайды күндүлө; Ол-доо сени күндее салып, јок болгон бойунды бар эткен. Сений учун Ол теңерени јылдыстар-была кееркеткен. Сений учун күнди салган; сений учун айды, јылдыстарды, сени јарытсын деп, салган; сений учун пашка пашка ой, ай, күн, час салган; сений учун талай, суулар, айрылар агыскан; сени рай јердий аказына јүргүзеин деп, сений учун айдар, куштар, не-ле јорголоп јүреечилер јаяган.

Сен дезе Аны таштап, суларга, өзөктөргө таилга таип жазып; тыны жок немени Кудай деп такып жазып. Анын учун теңере пөктөлүп, жамгыр жаабайт; салган урен коройт; кажы бирде тожон, кажы бирде мөндүр, аразында пашка пашка шырка болуп жат. Бис анай аргаланарга Кудайды пуурсадалы. Не-биле пуурсадалы? дезе, маа жаман эткен деп жаман этпе; мени сайактаган деп, саяктаба; чике церкве-жаар барарга пудунды шымдат; анда уканынды кашпагай эт. Аштаганды азра; жылапашты кепкер; жорык жүргенди айлына түжүр; ууруды келип көр; жокту жоксууга айлына кидир; өскүске адады бол. Пу саа айтканнын ончозын пүдүр. Мундый тар жолдор была саа теңеринин эжиги кеңир. Кайкал эдеечи Агару Николай адабистий үүрлү Агаруларга кожыларзин. Ол өлгөн бои эм түрү жүрү. Мүнүн учун аны эзеир күнди күндүлөп, анын боин мунип унденип мактап айдарга жарагыдый: э алтын чылап пызылдап турган агару Николай Ада! сүгүнгин; ончо элди кайкалдарын-была кайкаткан эдең, килинчек карачкызын ончозынаң жайлаткан эдең, ичинде көрмөстүдий көрмөзин чыгарган эдең, кезиктерине түжүнде көрүнүп кайкаткан эдең, өлүмге жеткендерди өлүмнөй аргалаган эдең, сүгүнгин. Сенин боинча Кудайды Кудай тебестий мекези жок болды; чынын бои жарып чыкты.

Э карындаштар! адалар! Святитель Николадын ак кылынып жүргенине өктөнижели; аны эзеир күнди аруунча күндүлөп эртирели. Пу күнде курсак-ла жижерге

јуулбайлы, ак кылык кылынарга кичеенелдер. Јаһыс-ла кеминей ажыра аш јирдей, аракы ичердей пайланбайлы, је күйүнердей, керижердей, ууры эдердей, кижиди сайактаирдай, карамнай, чайдам килинчектей, пууи өлтүргенди јирдей, кан ичердей пайланалы. Анаи пайланбаганы десе Кудайдай ырай бергени ол; алар боини јаманын чыны-была јаманынып, качан-даа база кылынбаска не-ле јаманын таштай, кижее јеттирген јакшызы-была, јүрексип, ийлаган ий-была не-ле јаманын јунбаза, алардын Кудайдай раганы ол деп болор. Ончоны пир болуп тудуп турган јаһыс Кудай бои, Агару Үчүлүкти јүргени ол деп болор. јаһыс Кудай Адаа, Анын пашталган пажы јок Јаһыс Уулы Јисус Христос-была Агару Тыны-была эмди, үргүлди, чактын чака качан-даа күндүлеирге, башкойорго јараир.

Ииб. № 412